

6 ŞUBAT DEPREMLERİ BAĞLAMINDA 2023 YILI TÜRK-JAPON İLİŞKİLERİ
TURKISH-JAPANESE RELATIONS IN THE CONTEXT OF THE FEBRUARY 6th
EARTHQUAKES IN 2023

Fatih Tuna
Polis Akademisi
İç Güvenlik Fakültesi
Uluslararası İlişkiler ABD
fatih.tuna5@pa.edu.tr
ORCID: 0000-0001-7140-9207

ÖZ

ABSTRACT

Geliş Tarihi: 15.05.2024
Kabul Tarihi: 13.07.2024
Yayın Tarihi: 20.12.2024

Anahtar Kelimeler
Türk-Japon İlişkileri
İnsani Yardım
6 Şubat Depremleri
Asrın Felaketi

Keywords
Turkish-Japanese Relations
Humanitarian Aid
February 6th Earthquakes
Disaster of the Century

Türk-Japon ilişkileri tarihsel olarak 1890 yılında yaşanan Ertuğrul Firkateyni faciasına dayanmaktadır. Modern Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya arasındaki ilişkiler ise 1924 yılında Lozan antlaşmasının yürürlüğe girmesiyle resmi olarak başlamıştır. İkinci Dünya Savaşı nedeniyle kısa bir süreliğine kesilen ilişkiler, özellikle 1980'li yıllarda ivme kazanmaya başlamıştır. 2000'li yıllarla birlikte gelişen ikili ilişkilerle birlikte 2013 yılında Türkiye ve Japonya stratejik ortak olmuştur. Türk-Japon ilişkilerinde dikkatleri çeken en önemli nokta ise iki ülke her ne kadar Avrasya kıtasının iki ayrı ucunda yer alıyor olsa da deprem gibi felaketlerde daima birbirlerinin yardımına koşmuştur. Tarihsel bağlamda 1890 Ertuğrul Firkateyni faciası, 1999 Marmara Depremi, 2011 Büyük Doğu Japonya Depremi, 2011 Türkiye depremleri, 6 Şubat 2023 depremleri ve 2024 Noto depremi coğrafi olarak uzaklıklarına rağmen Ankara ve Tokyo'nun birbirilerine deprem gibi felaketlerde daima yardım elini uzattığını göstermiştir. Bu çalışmada ise 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'de meydana gelen, asrın felaketi olarak da tanımlanan, 53.537 kişinin hayatını kaybettiği ve 107.213 kişinin yaralandığı deprem felaketi bağlamında 2023 yılı Türk-Japon ilişkileri incelenmiştir. Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türkiye-Japonya ilişkileri hakkında resmi olarak yapılmış açıklamaların birincil kaynak olarak kullanıldığı bu araştırmada, asrın felaketi olarak da tanımlanan 6 Şubat depremlerinin son dönemde Türk-Japon ilişkilerinin ağırlıklı olarak gündemini oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

Turkish-Japanese relations are historically rooted in the tragedy of the Ertuğrul Frigate disaster in 1890. Official relations between modern Turkey and Japan began with the implementation of the Treaty of Lausanne in 1924. With the dawn of the 21st century, bilateral relations flourished, leading to Turkey and Japan becoming strategic partners in 2013. One of the most noteworthy aspects of Turkish-Japanese relations is their mutual aid during disasters such as earthquakes, despite the geographical distance between them. Throughout history, events like the 1890 Ertuğrul Frigate disaster, the 1999 İzmit earthquake, the 2011 Great East Japan Earthquake, the 2011 earthquakes in Turkey, the February 6th, 2023 earthquakes, and the 2024 Noto earthquake have demonstrated Ankara and Tokyo's willingness to extend assistance to each other during times of crisis. This study examines Turkish-Japanese relations in the context of the earthquake disaster that occurred in Turkey on February 6th, 2023, described as the disaster of the century, which claimed the lives of 53,537 people and injured 107,213 others. Using official statements from the Japanese Ministry of Foreign Affairs as primary sources, this research concludes that the February 6th earthquakes, described as the disaster of the century, have recently dominated the agenda of Turkish-Japanese relations.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1484381>

Atf/Cite as: Tuna, F. (2024). 6 Şubat depremleri bağlamında 2023 yılı Türk-Japon ilişkileri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi, Türkiye-Japonya Diplomatik İlişkilerinin 100. Yılı Özel Sayısı*, 256-271.

Giriş

Bu makale, 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye’de meydana gelen ve 53.537 kişinin hayatını kaybetmesinin yanı sıra 107.213 kişinin de yaralanmasıyla sonuçlanan ve asrın felaketi olarak da nitelendirilen depremlerin ardından Japonya’nın Türkiye’ye yönelik yardım ve destekleri bağlamında Türkiye-Japonya ilişkilerinin dinamiklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Uluslararası yardımların ikili diplomatik ilişkileri güçlendirmedeki etkisini vurgulamaya çalışan bu çalışma, asrın felaketinin Türkiye-Japonya ilişkilerini ne şekilde etkilediğine dair kapsamlı bir araştırma ortaya koymayı hedeflemektedir.

Bu bağlamda, çalışmanın 6 Şubat depremleri bağlamında Türkiye-Japonya ilişkilerinin ağırlıklı olarak birincil kaynaklara dayandırılarak analiz edildiği ilk çalışma niteliği taşıdığı ifade edilebilir. Asrın felaketi bağlamında Ankara-Tokyo ilişkilerinin incelenmesi açısından akademik literatürde bir ilk olma önemini taşıyan bu makale, doğal afetlerin ardından gelişen uluslararası iş birliğinin aynı zamanda diplomatik ilişkilere de olumlu etkisini somut olarak ortaya koymaktadır.

Tokyo hükümetinin, asrın felaketi olarak da nitelendirilen 6 Şubat depremlerinin ardından Ankara’ya yapmış olduğu insani, tıbbi ve deprem sonrası yeniden inşa faaliyetlerine ilişkin yardım ve desteklerinin ayrıntılı bir şekilde değerlendirildiği bu çalışma, tarihsel olarak iyi ilişkilere sahip olup doğal felaketlerde de birbirlerine destek olmayı ihmal etmeyen Türkiye ve Japonya arasındaki tarihsel ilişkilere de değinmektedir. İki ülke arasındaki ilişkilerin tarihsel gelişim sürecinin de ele alındığı bu çalışma, aynı zamanda Türkiye-Japonya ikili ilişkilerin gelecekteki gidişatına ilişkin olarak da okuyucuya fikir verebilecektir.

Bu araştırma, daha iyi yönetilebilmesi ve akademik literatüre tatmin edici ölçüde katkı yapılabilmesi için zaman açısından sınırlanmıştır. İki ülke arasındaki ilişkilerin tarihsel gelişim sürecinin ele alınmasının ardından 6 Şubat tarihinde meydana gelen depremler ve deprem sonrasında Japonya’nın Türkiye’ye yaptığı yardımlarının incelendiği bu çalışma zaman açısından ağırlıklı olarak 2023 yılını kapsamaktadır. Zaman sınırlamasının bir istisnası ise, Japonya’nın yeni Dışişleri Bakanı Yoko Kamikawa’nın 2024 yılının başında Türkiye’ye gerçekleştirmiş olduğu ziyaretidir. Deprem, deprem sonrası yardım ve yeniden inşa faaliyetleriyle ilişkili olan bu üst düzey ziyaret de zaman kısıtını ihlal etmesine rağmen 6 Şubat depremleriyle ilişkisi olduğundan dolayı bu çalışmaya dahil edilmiştir. Çalışmanın zaman açısından bu şekilde kısıtlanması ise Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin ardından Japonya’nın sahaya gönderdiği ilk yardım, tıbbi yardım, ve diğer uzman ekiplerin çalışma süreçlerinin ve Ankara-Tokyo ilişkilerindeki konuya ilişkin diğer gelişmelerin ayrıntılı olarak değerlendirilmesine olanak tanımaktadır.

Bu makalede kullanılan kaynak ve çalışmalar açısından önemli ölçüde birincil kaynaklara dayanılmıştır. Yardım faaliyetlerini yöneten ve koordinasyonlarını sağlayan Türk ve Japon resmi kurum ve kuruluşları tarafından yapılan resmi açıklamalar, bahsi geçen devletlere ait organlar tarafından hazırlanan resmi raporlar bu çalışmada birincil kaynaklar olarak kullanılmıştır. Asrın felaketi olarak da tanımlanan 6 Şubat depremleri ve depremlerin ardından yapılan yardım faaliyetlerinin somut bir şekilde belgelendirildiği ve açık kaynaklara yansıyan haber makaleleri gibi kaynaklar da katkı sağlaması açısından bu çalışmada kullanılan kaynaklara dahil edilmiştir. Bu makalede ağırlıklı olarak resmi kurum ve kuruluşlar tarafından üretilen birincil kaynakların temel alınması ise uluslararası yardımların ikili ilişkiler üzerine yapmış olduğu etkinin incelenmesi amacıyla geçerli ve güvenilir bir analitik çerçeve oluşturarak çalışmanın bulgularının güvenilir ve doğru olduğunu teyit etmektedir.

Türk-Japon İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi

1887 yılında Japonya İmparatoru’nun yeğeninin İstanbul’u bir savaş gemisiyle ziyaretinin ardından Osmanlı İmparatoru Sultan II. Abdülhamid tarafından Ertuğrul Firkateyni ile iade-i ziyarete gönderilen Türk heyeti Japon İmparatoru ve halkı tarafından sevgiyle karşılanmıştır. Başarılı geçen Japonya ziyaretinin ardından yurda dönmek üzere yola çıkan Ertuğrul Firkateyninin batmasıyla Türk heyetindeki 609 denizciden yalnızca 69’u kurtulabilmiştir. Kazanın ardından Türklere daha da yakınlık gösteren Japon halkı tarafından yardım kampanyası düzenlenmiştir (Omagari, 2023, s. 109). Kazadan sonra hayatta kalan Ertuğrul gemisi mürettebatı Japonya imparatorunun emriyle İstanbul’a gönderilmiştir. Ertuğrul Firkateyni faciasının anısına Japonya’da bir müze ve anıt da inşa edilmiştir. Ertuğrul Firkateyni olayı Türk ve Japon halklarını birbirine yakınlaştıran önemli bir tarihi gelişme olmuştur. Eğer Ertuğrul Firkateyninin Japonya’ya ziyareti Türk-Japon ilişkilerinin başlangıcı olarak kabul edilirse, 2024 yılında ikili ilişkilerin 134. yılına girildiği söylenebilir.

6 Ağustos 1924 tarihinde Lozan Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle modern Türkiye Cumhuriyeti ve Japonya arasında diplomatik ilişkiler resmi olarak başlamıştır. Japonya 1925 yılının mart ayında Türkiye'de büyükelçilik açmıştır (Akagawa, 2023). Bu Japonya'nın aynı zamanda Ortadoğu bölgesinde de açmış olduğu ilk büyükelçilik olduğundan dolayı Türkiye'nin Japonya açısından önemine ilişkin dikkat çekici bir tarihsel gelişmedir. Türkiye Cumhuriyeti ise 1925 yılının temmuz ayında Japonya'da büyükelçiliğini açmıştır (Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs, n.d).

İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru Birleşmiş Milletlere kurucu üye olarak girmek için mihver devletlerine savaş açılması gerektiğinden dolayı Ankara hükümeti 1945 yılının ocak ayında Japonya ile olan ilişkilerini keserken 1945 yılının şubat ayında ise yalnızca sembolik olarak Japonya'ya savaş ilan etmiştir (Howard, 1967). 1952 yılında Türkiye Cumhuriyeti Japonya'daki büyükelçiliğini tekrar açarken, 1953 yılında da Japonya Türkiye'deki büyükelçiliğini tekrar açmıştır (Omagari, 2023, s. 115). 1965 yılında İstanbul'da konsolosluk açan Japonya, bu konsolosluğu 1972 yılında başkonsolosluk seviyesine yükseltmiştir (Hayashi, 2009).

Türkiye ile Japonya arasında Osmanlı İmparatorluğu döneminden beri ılımlı ilişkiler mevcuttur. Özellikle 1983 yılında Japonya Dışişleri Bakanı Sayın Shintaro Abe'nin Türkiye'yi ziyaret etmesiyle birlikte iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin ivme kazandığı söylenebilir. Benzer bir şekilde Türkiye ekonomisinin liberalleşmesinde belirleyici bir etkiye sahip olan Sayın Turgut Özal'ın da Ankara Tokyo ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesinde önemli bir rolü olmuştur (Abe, 2004).

1985 yılında, İran-İrak savaşı sırasında mahsur kalan Japonların Türk Hava Yolları'na bağlı bir uçakla kurtarılması da Türk-Japon ilişkilerindeki yakınlığı sembolize eden bir diğer önemli gelişme olarak akıllarda kalmıştır (Turkish Airlines, 2015). 1986 yılında Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nde Japon Dili ve Edebiyatı bölümünün açılmasıyla birlikte Türkiye'de üniversite seviyesinde Japon dilinin eğitimine başlanmıştır (Ankara Üniversitesi, n.d.). İki ülke arasında derinleşen kültürel faaliyetlerin önemli bir göstergesi olarak, 1998 yılında Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile Prens ve Prenses Tomohito'nun katılımlarıyla Türkiye'de Türk Japon Vakfı açılmıştır (The Turkish Japanese Foundation, n.d.)

2000'li yıllara gelindiğinde ise Türkiye ve Japonya ilişkileri daha da üst seviyeye çıkmıştır. Japon İmparatorluğu Veliht Prens Naruhito 2009 yılında (Kyodo News, 2009), Japonya Dışişleri Bakanı Katsuya Okada ise 2010 yılında Türkiye'ye ziyarette bulunmuşlardır (Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, 2010). 2010 yılının Ertuğrul fırkateyni faciasından bu yana ikili ilişkilerin 120. yılı olması münasebetiyle Türkiye'de Japonya yılı ilan edilmiş ve 2010 yılı boyunca ülkemizde Türk-Japon ilişkilerinin yanı sıra Japon kültürüne ilişkin 186 kültürel etkinlik gerçekleştirilmiştir.

2011 yılında Türkiye ve Japonya büyük çaplı depremlerden etkilenmiştir. 2011 yılının mart ayında meydana gelen Büyük Doğu Japonya depreminin ardından deprem bölgesinde en uzun süre arama kurtarma faaliyetlerini Türkiye'den gönderilen ekip gerçekleştirmiştir (Japonya Büyükelçiliği, 2021). Japonya da 2011 yılının ekim ve kasım aylarında Van'da meydana gelen depremler sonrasında Türkiye'ye yardım elini uzatmıştır. Kasım ayındaki Van depreminde hayatını kaybedenlerden birisi de Japonya'dan Türkiye'ye yardım için gelen Prof. Dr. Atsushi Miyazaki'dir (Mercan, 2022).

Ekim ayında yaşanan ilk depremden sonra yardım gönüllüsü olarak Van'a gelen Miyazaki, deprem sonrası dönemde bölge halkıyla yakın ilişkiler kurmuştur. Kurban Bayramı'nda kurban kestirip kurban etini halka dağıtan Miyazaki, adeta toplumumuzun gönlünde taht kurmuştur. Ekim depreminden sonra Van'daki bir otelde konaklamayı sürdüren Miyazaki, kasım ayında yaşanan ikinci depremde hayatını kaybetmiştir. Türkiye ve Japonya arasındaki tarihsel dostluk ve kardeşlik duyguları çerçevesinde deprem bölgesinde büyük bir azim ve fedakarlıkla arama ve kurtarma çalışmalarını sürdürerek Türk halkının sevgisini kazanan Miyazaki için dönemin Cumhurbaşkanı ve Dışişleri Bakanı tarafından taziye mesajları yayınlanmıştır (Anadolu Ajansı, 2011). Cenazesi devlet töreniyle Japonya'ya gönderilen Miyazaki'nin adının Türkiye'de yaşatılması için İstanbul Ticaret Odası tarafından deprem bölgesine yaptırılacak okula Miyazaki'nin adının verilmesine karar verilmiş, Van Yüzüncü Yıl Dış Hastanesi'ne Miyazaki'nin adı verilmiş, İstanbul Sarıyer'de Miyazaki'nin adını taşıyan parkın açılışı yapılmış ve Van'ın Edremit ilçesinde yine Miyazaki'nin adını taşıyan bir başka park yapılmıştır (NTV, 2020).

Japonya Başbakanı Shinzo Abe, 2013 yılında Türkiye'yi iki defa ziyaret etmiştir. Bu ziyaretler sırasında Abe ile o dönem Başbakan olan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından stratejik ortaklık ve nükleer enerji alanında iş birliğine ilişkin antlaşmalar imzalanmıştır. 2013 yılından itibaren Türkiye ve Japonya stratejik ortak olarak

ilişkilerini en üst seviyeye çıkarmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2013). 2014 yılında Türkiye ve Japonya nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasına ilişkin bir antlaşmayı yürürlüğe koyarken (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2014), 2015 yılında taraflar Türkiye’de nükleer enerji endüstrisinin geliştirilmesi için iş birliği antlaşmasına imza atmıştır (World Nuclear News, 2015).

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın 2015 yılında Japonya’yı ziyaretinden bir ay sonra ise Japonya Başbakanı Abe Türkiye’yi ziyaret etmiştir. Abe’nin Türkiye ziyaretinde iki lider, Türk-Japon ortak yapımı “Ertuğrul 1890” / “Kainan 1890” filminin galasını birlikte izlemişlerdir (Presidency of the Republic of Türkiye, 2015). Ertuğrul fırkateyni faciasının 125. yılına gelindiğinde ise Türk-Japon ortak yapımı olan “Ertuğrul 1890” / “Kainan 1890” filmi her iki ülkede de gösterime girmiştir.

Son yıllarda ise Türkiye ile Japonya arasındaki ilişkiler çok yönlü olarak önemli gelişmeler göstermektedir. İstanbul’da inşa edilen ikinci köprü için Japonya tarafından Japon yenile kredi sağlanarak kaynak oluşturulmuştur. Japonya’nın kaynak sağlamış olduğu bu ikinci köprü Türkiye’de inşa edilen ilk vibrasyon izolasyon sistemli köprüdür. Benzer şekilde, yine İstanbul’da inşa edilen, Sultan Abdülmecit’in düşündüğü ve Sultan II. Abdülhamit döneminde ilk çizimlerinin yapıldığı, aynı zamanda 150 yıllık rüya olarak da bilinen Marmaray da Japonya’nın ekonomik desteğiyle inşa edilmiştir.

2012 yılında Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından yaptırılan bir kamuoyu araştırmasına göre Türklerin yüzde 82’si Türk-Japon ilişkilerine olumlu bakmaktadır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2012). Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan 2017 tarihli Diplomatik Mavi Kitapta “Japonya yanlısı ülke” (pro-Japanese country) olarak adlandırılan tek ülke Türkiye olmuştur. Türkiye’de yaklaşık 1800 Japon ikamet ederken, Japonya’da yaklaşık 6000 Türk ikamet etmektedir. 2022 yılı verilerine göre Japonya Türkiye’ye çoğunluğu makina ve teçhizat olmak üzere yaklaşık 4,6 milyar dolarlık ihracat yaparken, Türkiye de Japonya’ya çoğunluğu tarım ve gıda ürünleri olan yaklaşık 700 milyon dolarlık ihracat yapmaktadır

6 Şubat 2023 tarihine gelindiğinde Türkiye’de yaklaşık 9 saat arayla iki büyük deprem yaşanırken, asrın felaketi olarak da nitelendirilen bu depremlerin etkisi 10 ilde yoğun bir şekilde hissedilmiştir. Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman illerinde büyük ölçüde yıkım meydana gelirken, Gaziantep gibi illerin de özellikle birçok ilçesi ağır hasar almıştır. Bununla birlikte, deprem bölgesindeki pek çok ilçe, kasaba, mahalle ve köyde de hasar ve yıkımlar yaşanmıştır. Konuya ilişkin olarak uzmanların yapmış olduğu değerlendirmelere göre, 6 Şubat depremleri nedeniyle Türkiye’den geçen Doğu Anadolu Fayının Pazarcık kısmında yaklaşık olarak 3 metre güneybatı yönüne doğru atım gerçekleşmiştir (SKYtg24, 2023).

6 Şubat depremlerinin hemen ardından ise Türkiye tarafından cumhuriyet tarihinde ilk kez en üst düzeyde olan ve uluslararası yardım talebini de içeren 4. seviye alarm verilmiştir. Türkiye’ye ek olarak, Dünya Sağlık Örgütü tarafından da deprem sonrası kendi mevzuatına göre en üst düzey olan 3. Seviye acil durum ilan edilmiştir (Bicer, 2023). Bununla birlikte, Türkiye tarafından asrın felaketinden sonra deprem bölgesinde olağanüstü hâl ilan edilmiştir (Sayın, 2023). Böylelikle, cumhuriyet tarihinde ilk kez bir doğal felaketin ardından OHAL ilanı olmuştur.

2023 yılının 6 Şubat tarihinde Türkiye’de Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve asrın felaketi olarak da bilinen depremlerin ardından Türkiye tarafından en üst düzey olan 4. Seviye alarm verilmiştir (TRT Haber, 2023). 4. seviye alarm uluslararası yardımı da kapsamaktadır. Türkiye’nin uluslararası yardımı da kapsayan 4. seviye alarm vermesinin ardından dünyanın pek çok bölgesinden deprem bölgesine yönelik yardımlar gelmeye başlamıştır. Türkiye’nin deprem felaketi sonrasında ilan ettiği yardım çağrısına ilk yanıt veren ülkelerin arasında dost ve kardeş ülke Japonya gelmektedir. Depremin yaşandığı gün Japonya tarafından Türkiye’ye 74 personelden oluşan ilk arama kurtarma ekibi gönderilmiştir.

Depremin olduğu gün Japonya tarafından ivedilikle gönderilen ekibin içerisinde Japonya Dışişleri Bakanlığı, Ulusal Polis Hizmetleri, İtfaiye ve Afet Yönetim Ajansı, Sahil Güvenlik, Uluslararası İş birliği Ajansı, Yapı Denetim ve Sağlık uzmanları bulunmaktadır. İvedilikle gönderilen ilk ekibin ardından Japonya tarafından Türkiye’deki deprem bölgesine yardımda bulunmak amacıyla alanında uzman yeni ekipler de sevk edilmiştir. Bu ekiplerle birlikte toplamda 181 Japon personel asrın felaketinde Türkiye’ye destek olmak amacıyla bölgede görev yapmıştır. Hem Japonya hem de Türkiye tarihleri boyunca çeşitli deprem felaketlerinden etkilenen ülkeler olarak birbirlerine destek olmayı bilmiştir. Bu bağlamda, daha depremin ilk günlerinde Japonya hükümeti tarafından Türkiye için 6,5 milyon doları uluslararası kuruluşlar ve 2,5 milyon doları da Japon sivil toplum örgütlerince

sağlanacak toplamda 8,5 milyon dolarlık bir acil insani yardım paketi açıklanmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2024).

2023 yılı Türkiye-Japonya ilişkileri ağırlıklı olarak 6 Şubat depremleri, deprem yardımları ve deprem sonrası yeniden imar ve inşaa faaliyetleri için kaynak sağlanması gibi esas olarak asrın felaketi olarak da tanımlanan ve 53.537 kişinin hayatını kaybettiği ve 107.213 kişinin yaralandığı deprem felaketi bağlamında sürdürülmüştür. Zaten deprem felaketi öncesinde de istikrarlı bir ivme kaydeden Türkiye-Japonya ilişkileri deprem sonrasında Japonya'nın ilk günden deprem bölgesine arama kurtarma ve yardım ekiplerini göndermesiyle birlikte sıkı bir dayanışma ruhuna kavuşmuştur.

Bu çalışmada büyük oranda Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türkiye-Japonya ilişkileri hakkında resmi olarak yapılmış açıklamalara dayanılarak birincil kaynaklar kullanılmıştır. Zaman açısından bu çalışma büyük oranda 2023 yılı ile sınırlandırılmıştır. Bu çalışma, kapsam olarak ise ağırlıklı olarak 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen depremler sonrasında yükselen Türk-Japon iş birliğine odaklanmıştır. 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen 7,8 ve 7,5 büyüklüğündeki iki deprem Türkiye'yi derinden sarstığı kadar Türk-Japon ilişkilerini de etkilemiştir. Depremin ardından Türkiye tarafından 4. seviye alarm verilmiştir. 4. seviye alarm en üst seviyedeki alarm türü olup, uluslararası desteğe ihtiyaç duyulduğu anlamına gelmektedir.

Japonya'nın İlk Günden İtibaren Türkiye'ye Yardımı

Türkiye tarafından verilmiş olan 4. seviye alarm ivedi bir şekilde karşılık veren ülkeler arasında Japonya da bulunmaktadır. Türkiye'de bahsi geçen depremlerin meydana geldiği ve Türkiye tarafından 4. seviye alarm verildiği gün ile aynı gün olan 6 Şubat 2023 tarihinde Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada Türkiye'ye Japonya Afet Yardımı Kuruluşu (JDR) arama kurtarma ekibinin gönderileceği belirtilmiştir. 6 Şubat tarihinde yapılan açıklamada Türkiye ile Japonya arasındaki dostluk ilişkilerine vurgu yapılmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

6 Şubat depremlerinden 1 gün sonra ise Japonya Dışişleri Bakanı Hayashi Yoshimasa tarafından Türkiye'deki depremlerde hayatını kaybedenlere ve onların yakınlarına yönelik olarak başsağlığı dileklerinde bulunulmuştur. Japonya'nın tüm depremzedelerle dayanışma içerisinde olduğunu vurgulayan Yoshimasa, depremzedelerin yaşadıkları zorlukların üstesinden gelmeleri için gerekli yardımları süratle sağlayacaklarının sözünü vermiştir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin talebi üzerine Japonya Hükümeti'nin Japonya Afet Yardımı Kuruluşu'na (JDR) bağlı arama kurtarma ekibini deprem bölgesine sevk ettiklerini tekrar hatırlatan Yoshimasa, depremzedelere gerekli tüm yardımın yapılacağını altını çizmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Japonya arama kurtarma ekiplerinin ilk kısmı asrın felaketi olarak da adlandırılan 6 Şubat depremleriyle aynı gün Türkiye'ye ulaşarak Türk makamlarıyla koordineli bir şekilde arama kurtarma faaliyetlerine başlamıştır. Asrın felaketinden 1 gün sonra ise Japonya arama kurtarma ekiplerinin geri kalan kısmı deprem bölgesine gönderilmiştir. 7 Şubat tarihinde Japonya tarafından deprem sahasında hasar değerlendirilmesi yapılmaya devam edileceği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ihtiyaçları ışığında gerekli yardım faaliyetlerinin sürdürüleceği açıklanmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

10 Şubat 2023 tarihine gelindiğinde ise Türkiye'nin talebi üzerine Japonya tarafından depremzedelere tıbbi yardım sağlamak amacıyla Japonya Afet Yardımı Kuruluşu'nun (JDR) sağlık ekibinin deprem bölgesine gönderilmesine karar verilmiştir. Aynı tarihte Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada ise Tokyo hükümetinin deprem bölgesinin yeniden inşası için mümkün olan en etkin ve kesintisiz yardımı sağlamaya devam edeceği ifade edilmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Dışişleri Bakanı Yoshimasa'nın Türk Büyükelçiliğini Ziyareti

Yine 10 Şubat 2023 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin Japonya'nın başkenti Tokyo'da bulunan Büyükelçiliğini bizzat ziyaret ederek Türk-Japon ilişkilerine verdiği önemi gösteren Japonya Dışişleri Bakanı Hayashi Yoshimasa, depremzedelere yönelik dayanışma duygularını ifade etmek amacıyla taziye defterini imzalamıştır. 15 Mart 2021 tarihinden itibaren Türkiye Cumhuriyeti'nin Japonya nezdindeki Büyükelçisi olan Korkut Güngen ile

bir görüşme gerçekleştiren Yoshimasa, Tokyo'nun Ankara ile dayanışma içerisinde bulunduğunu hatırlatmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

10 Şubat 2023 tarihinde Türk-Japon ilişkilerinde insani yardım alanında meydana gelen 3. önemli gelişme ise Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı'nın (JICA) Türkiye'nin talebi üzerine depremzedelere yönelik olarak deprem çadırı, battaniye ve uyku matları gibi acil yardım malzemeleri sağlamaya karar vermesi olmuştur (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Asrın felaketinin ardından Türkiye'deki depremzedelere destek olmak amacıyla Japonya tarafından ilk sağlık ekibi 10 Şubat'ta gönderilmiştir. Bahsi geçen ekip sahada ilgili Türk makamlarıyla koordineli bir şekilde çalışmalarını sürdürürken duyulan ilave ihtiyaç nedeniyle Tokyo hükümeti tarafından 12 Şubat tarihinde yeni bir sağlık ekibinin daha Türkiye'ye gönderilmesine karar verilmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

13 Şubat tarihinde de Japonya tarafından Türkiye ile yakın dayanışmasına istinaden deprem bölgesine yönelik olarak insani yardım çalışmaları devam ettirilmiştir. Bu bağlamda, Japonya'daki Narita uluslararası havalimanından kalkan Japonya Savunma Güçlerine bağlı B-777 tipi uçak Türkiye'deki depremzedelere yönelik faaliyetlerde bulunan Japon sağlık ekiplerinin gerek duyduğu ilgili malzeme ve ekipmanları tedarik etmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

14 ve 15 Şubat tarihlerinde birer sağlık ekibi olmak üzere toplamda iki tane daha ilave sağlık ekibini deprem bölgesine gönderen Japonya, deprem bölgesindeki sağlık personeli sayısını arttırarak Türkiye ile olan sıkı dayanışmasını daha somut adımlarla ortaya koymuştur. Zaten kendi sağlık ekiplerine bağlı olarak deprem bölgesinde 41 sağlık personeli bulunan Japonya, deprem sahasında faaliyet gösteren personel sayısını toplamda 75'e çıkarmaya hedeflemiştir. Japonya'nın Türkiye'deki deprem bölgesinde çalışmalarını yürüten ilgili sağlık ekipleri ekip lideri, doktor, hemşire, eczacı, tıbbi koordinatör ve görev koordinatörü gibi personelden oluşmaktadır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Erdoğan-Kishida Telefon Görüşmesi

Türkiye'de meydana gelen 6 Şubat depremlerinden sonra Türkiye ile Japonya arasındaki en üst düzey seviyede görüşme ise 17 Şubat tarihinde yapılmıştır. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Japonya Başbakanı Sayın Fumio Kishida arasında yaklaşık 10 dakika süren bir telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Japonya Başbakanı Kishida tarafından deprem felaketinde hayatlarını kaybedenler için başsağlığı ve depremzedeler için taziye dileklerinde bulunulmuştur. Buna ek olarak, Başbakan Kishida zaten deprem bölgesine gönderilmiş olan insani yardım malzemeleri, arama kurtarma ve sağlık ekiplerine ek olarak, 8,5 milyon dolar değerinde yeni bir acil yardım paketinin de Japonya tarafından Türkiye'ye sağlanacağını iletmiştir. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Japonya'nın yardımlarından dolayı derin minnettarlığını ifade etmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

10 Şubat tarihinde Türkiye'nin talebi üzerine Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı (JICA) deprem bölgesine deprem çadırı, battaniye ve uyku matları gibi acil yardım malzemeleri sağlamaya karar vermiştir. Bahsi geçen acil yardım malzemeleri deprem bölgesine 14 şubatta ulaşmıştır. 18 şubatta ise Türkiye tarafından ek insani yardım talebi gelmesi üzerine Türkiye ile dostluk ve kardeşlik üzerine kurulu ilişkileri olan Japonya tarafından yine Japonya Uluslararası İş Birliği Ajansı (JICA) vasıtasıyla bu sefer jeneratörler de dahil olmak üzere yeni bir yardım paketinin deprem bölgesine gönderilmesine karar verilmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Türkiye'de deprem felaketi nedeniyle arama kurtarma çalışmaları devam ederken, 21 Şubat tarihinde Japonya hükümeti tarafından afet bölgesine 65 personelden oluşacak ikinci bir sağlık ekibinin gönderilmesi kararlaştırılmıştır. 23 Şubat tarihinde Türkiye'ye gelmek amacıyla yola çıkacak olan ikinci sağlık ekibinin gündür deprem sahasında Türk makamlarıyla iş birliği içerisinde yoğun bir şekilde faaliyet gösteren ilk yardım ekibinin yerini alması planlanmıştır. İlgili kararın alınmış olduğu 22 Şubat tarihinde Türkiye'de deprem felaketi nedeniyle aktif olarak faaliyet gösteren Japon personel sayısı 74'ü arama kurtarma ekibi personeli ve 75'i sağlık ekibi personeli olmak üzere toplamda 149'dur. Sahaya doğrudan sevk edilen personel haricinde Tokyo hükümeti tarafından çadır ve battaniye gibi acil yardım malzemelerinin yanı sıra 8,5 milyon dolarlık bir acil hibe yardımı sağlanacağı duyurulmuştur (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

24 Şubat tarihinde ise Tokyo hükümeti tarafından Türkiye'ye yapılacağı açıklanan 8,5 milyon dolarlık acil hibe desteğinin kapsamı ve içeriğine ilişkin bilgiler kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bu bağlamda, Türkiye'ye yapılması

planlanan 8,5 milyon dolarlık yardımın 6 milyon dolarlık kısmı uluslararası örgütler ve geri kalan 2,5 milyon dolarlık kısmı ise Japon sivil toplum kuruluşları tarafından yapılacaktır. Uluslararası örgütler açısından ise Türkiye'ye yapılacak yardımın 2,5 milyon dolarlık kısmı Uluslararası Göç Örgütü, 2 milyon dolarlık kısmı Birleşmiş Milletler (BM) Dünya Gıda Programı ve 1,5 milyon dolarlık kısmı ise Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Federasyonu vasıtasıyla yapılacaktır. Bu uluslararası kuruluşlara ek olarak, gıda, gıda dışı yardım, barınma yardımı, ilaç ve sağlık yardımının yanı sıra su ve sanitoryona ilişkin 2,5 milyon dolarlık deprem yardımının ise Japon sivil toplum kuruluşları vasıtasıyla yapılacağı ifade edilmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Japonya tarafından daha depremin ilk günü Türkiye'ye gönderilen arama kurtarma ekibi çalışanları soğuk kış koşullarına aldırış etmeksizin, zor şartlar altında ve artçı sarsıntuların devam ettiği bir ortamda Türkiye'deki faaliyetlerini aralıksız bir şekilde sürdürmüşlerdir. Japon arama kurtarma ekibinin faaliyetleri yalnızca bölgedeki depremzedelere cesaret vermemiş aynı zamanda Ankara ve Tokyo arasında uzun yıllardır devam ediyor olan dostluk ve kardeşliğe dayanan ilişkilere de oldukça önemli bir şekilde katkıda bulunmuştur. 24 Şubat tarihinde deprem bölgesindeki arama kurtarma ekibiyle bir telefon görüşmesi gerçekleştiren Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Kenji Yamada da Türkiye'deki ekibe derin saygılarını ileterek tüm ekip üyelerini takdir etmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

3 Mart'ta ise Tokyo hükümeti, deprem bölgesinde çalışma yapan 74 kişilik arama kurtarma ekibi, 75 kişilik ilk sağlık ekibi ve 65 kişilik ikinci sağlık ekibinin ardından Türkiye'ye 41 kişiden oluşan üçüncü bir sağlık ekibi gönderileceğini açıklamıştır. 4 Mart'ta bölgeye ulaşan 41 kişilik üçüncü sağlık ekibi, 65 kişilik ikinci sağlık ekibinin yerini alarak sahada faaliyetlerine devam etmiştir. Bahsi geçen ekiplere ek olarak, aynı zamanda deprem sahasında Japon savunma kuvvetlerine ait birlikler de çalışma yapmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

3 Mart tarihinde Türkiye'deki deprem felaketinin ardından Tokyo hükümetinin desteğine ilişkin bir başka gelişme ise inşaat, sismik izolasyon ve depreme karşı direnç teknolojileri alanlarından uzman bir ekibin de Türkiye'ye gönderilmesine karar verilmesidir. Uzman Japon ekip tarafından deprem sahasında araştırma yapılması, Türk makamlarıyla fikir alışverişinde bulunulması ve deprem sonrası yeniden inşa çalışmalarını açısından teknik destek sağlanması planlanmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Japonya'dan Deprem Bölgesine İlk Üst Düzey Ziyaret

6 Şubat depremlerinin ardından deprem bölgesini ziyaret eden Japonyalı ilk üst düzey yetkili Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Kenji Yamada olmuştur. Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Yamada 10 ve 11 Mart tarihlerinde depremden etkilenen Kahramanmaraş ve Gaziantep'i ziyaret etmiştir. Japonya ve Türkiye'nin birbirlerine zor zamanlarda destek olduğunu hatırlatan Yamada, Büyük Doğu Japonya depreminin 12. yılında deprem konusunda oldukça deneyimli bir ülke olan Japonya'nın 6 Şubat depremlerinin ardından Türkiye'deki yeniden inşa faaliyetlerine kesintisiz bir şekilde destek olacağını ifade etmiştir. Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Kenji Yamada, Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu, Çevre, Şehir ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı Sayın Fatma Varank, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Fatma Şahin'in yanı sıra deprem bölgesinde arama kurtarma ve tıbbi destek faaliyetleri gösteren Japon ekipleriyle görüşmeler gerçekleştirmiştir.

Taraflar arasında gerçekleştirilen telefon görüşmesinde Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, hem Japonya tarafından deprem bölgesinde gösterilen yardım faaliyetleri hem de deprem bölgesini şahsi ziyaretlerinden dolayı Yamada'ya şükranlarını sunmuştur. Japonya'nın Türkiye'nin yanında olduğunu söyleyen Yamada ise depremzedeleri desteklemeye devam edeceklerini ifade etmiştir. Çevre, Şehir ve İklim Değişikliği Bakan Yardımcısı Varank ile Yamada arasında gerçekleştirilen görüşmede ise taraflar afet yönetimi, deprem sonrası yeniden inşa faaliyetleri ve depreme dayanıklı inşaat konularında fikir alışverişinde bulunmuştur.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Şahin ile görüşmesinde ise Yamada, Japonya'nın tarihinde ilk defa Dünya Sağlık Örgütü tip 2 sertifikalı, hasta yatırılabilen ve cerrahi müdahale yapılabilen tesislere sahip bir sağlık ekibini Gaziantep'e gönderdiğini aktarmıştır. Yamada tarafından Gaziantep'teki Japon sağlık ekibinin yaklaşık 1900 depremzedeye müdahalede bulunduğu dikkat çekilmiştir. Japonya'nın depremzedelere yardımından dolayı Yamada'ya teşekkürlerini ileten Şahin, Tokyo hükümetinin geçmişte de bölgedeki altyapı projeleri için Japon Yeni kredisi verdiğini de hatırlatarak iki ülke arasındaki iş birliğinin gelecekte de devam etmesi temennisinde bulunmuştur. Deprem bölgesinde faaliyetlerini sürdüren Japon personeli de ziyaret eden Yamada,

uzmanlardan bölgede devam eden çalışmalar hakkında bilgi alarak onlara destek olmayı da ihmal etmemiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Japonya Tarihindeki NATO'yla Koordineli İlk Uluslararası Yardım Operasyonu

13 Mart'ta Türkiye'nin yanı sıra NATO'nun da talebi üzerine deprem bölgesine çadır sevkiyatı yapmak amacıyla Japon savunma güçlerine bağlı bir uçağın Türkiye'ye gönderilmesine karar verilmiştir. Bu Türkiye açısından olduğu kadar Japonya açısından da son derece önemli ve tarihi bir gelişmedir. Japonya tarihinde ilk kez NATO'yla iş birliği halinde bir uluslararası yardım operasyonu gerçekleştirmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023). Japonya'nın tarihinde ilk defa NATO ile yapılan bu insani yardım operasyonunda yardım ulaştırılan ülke ise Türkiye olmuştur. Bu durumun, Japonya-Türkiye ilişkilerinde önemli bir dönüm noktası olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

20 Mart tarihinde depremzedelere destek olmak amacıyla Belçika'nın başkenti Brüksel'de Avrupa Birliği (AB) ve İsveç'in ev sahipliklerinde bir uluslararası bağış konferansı düzenlenmiştir. Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula Von Der Leyen ve İsveç Başbakanı Ulf Kristersson başkanlığında düzenlenen konferansa Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan (video vasıtasıyla) ve Dışişleri Bakanı Sayın Mevlüt Çavuşoğlu da katılmıştır. Bu hibrid konferansa bir video mesaj gönderen Japonya Dışişleri Bakanı Sayın Yoshimasa Hayashi ise Japonya'nın Türkiye'ye göndermiş olduğu arama kurtarma, sağlık ve uzman ekipler hakkında açıklamalarda bulunurken yardımların önümüzdeki dönem de yapılmaya devam edeceğini bildirmiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Yamada'nın Türk Büyükelçiliğini ve Cumhurbaşkanlığını Ziyareti

Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Kenji Yamada, 22 Mart'ta Türkiye Cumhuriyeti'nin Japonya nezdindeki Büyükelçisi olan Korkut Güngen tarafından düzenlenen öğlen yemeğine katılmıştır. Yamada tarafından Türk tarafına deprem felaketi nedeniyle taziye ve başsağlığı dilekleri iletilirken, Güngen ise Japonya'nın yardımlarının yanı sıra Bakan Yamada'nın bizzat kendisinin deprem bölgesini ziyaret etmesinden dolayı duyduğu derin minnettarlığını ifade etmiştir. Yamada ve Güngen aynı zamanda depremzedelerin genel durumu ve deprem sonrası dönemde yeniden inşa faaliyetleri hakkında görüş alışverişinde bulunmuştur (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun, Japon mevkidaşı Hayashi ile NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı marjında gerçekleştirdiği 4 Nisan tarihinde gerçekleşen yaklaşık 25 dakikalık toplantıda da Türkiye'de meydana gelen deprem felaketi ana gündem maddesini oluşturmuştur. Belçika'nın başkenti Brüksel'de yapılan görüşmede asrın felaketinde hayatını kaybedenler ve depremzedeler için taziyelerini ileten Hayashi, Japonya'nın deprem bölgesinde sosyal altyapı, konut, ekonomi ve sanayinin yeniden kalkınmasını sağlamak için teknik destek yapmayı planladığına değinmiştir. Çavuşoğlu, Japonya hükümeti ve milletinin deprem bölgesine yardımları ve geleceğe yönelik yeniden inşa planlarından dolayı takdir ve minnettarlıklarını sunmuştur (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023). Görüşmede taraflar aynı zamanda iki ilişkiler ve bölgesel gelişmelere ilişkin değerlendirmelerde de bulunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti, deprem felaketinin ağır yüküne rağmen başarılı bir şekilde seçim sürecini tamamlamıştır. 28 Mayıs 2023 tarihinde Cumhurbaşkanı olarak seçilen Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı, Japonya Başbakanı Sayın Fumio Kishida seçimlerin hemen ardından, 29 Mayıs'ta, bir tebrik mektubu ile kutlamıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

3 Haziran 2023 tarihinde, Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim sonrası göreve başlama töreni Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılmıştır. Törene, Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Kenji Yamada Japonya Başbakanı Sayın Fumio Kishida'nın özel temsilcisi olarak katılım sağlamıştır. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılan törenin ardından, Çankaya Köşkü'nde Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından yabancı ülke delegasyonlarının katıldığı bir akşam yemeği verilmiştir. Japonya Hükümeti adına akşam yemeğine Sayın Yamada da katılmıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023). Deprem bölgesini Japonya'dan ziyaret eden en üst seviyedeki yetkili olan Yamada, Başbakan Kishida'nın mektubunu Sayın Erdoğan'a sunup, yeniden seçilmesi nedeniyle kendisini tebrik etmiştir.

Japonya'dan Deprem Bölgesine Yeni Yardım Paketi

Japonya Devlet Bakanı Yamada'nın mart ayında başta Gaziantep olmak üzere deprem bölgesini ziyaretinin ardından, 18 Temmuz tarihinde Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Fatma Şahin başkanlığındaki bir heyet de Japonya'yı ziyaret etmiştir. Sayın Şahin başkanlığındaki heyet, Japonya'da bulunan afet önleme merkezleri ve deprem hatıra parklarına ziyarette bulunarak bilgi almıştır. Sayın Şahin'i Gaziantep ziyaretinin ardından tekrar görmüş olmasından dolayı mutlu olduğunu ifade eden Sayın Yamada, Japonya'nın deprem bölgesine yaklaşık 34 milyon dolarlık yeni bir yardım paketi ve yaklaşık 550 milyon dolar değerinde uygun faizli kredi sağlamaya hazırladığını vurgulamıştır (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2023).

Yeni Dışişleri Bakanı Kamikawa Türkiye'de

Türkiye'de 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem felaketinden sonra ise 1 Ocak 2024 tarihinde Japonya'da şiddetli bir deprem meydana gelmiştir. Japonya'nın yeni Dışişleri Bakanı Yoko Kamikawa, 16 Ocak 2024 tarihinde Türkiye'ye yaptığı ziyarette hem Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan hem de Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan'a Japonya'da meydana gelen deprem sonrası başsağlığı dilekleri ve yardım teklifleri için minnettarlığını sunmuştur. Hem Türkiye Cumhuriyeti'nin yüzüncü yılını (2023) hem de Türkiye-Japonya diplomatik ilişkilerinin yüzüncü yılını (2024) kutlayan Kamikawa, iki ülke arasında Ekonomik Ortaklık Antlaşması, Sosyal Güvenlik Antlaşması ve Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi alanlarında birlikte çalışmalar yapılacağını söylemiştir (Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2024).

Japonya Dışişleri Bakanı Kamikawa'nın Açıklamaları

Japonya'nın yeni Dışişleri Bakanı Yoko Kamikawa'nın Türkiye-Japonya ilişkileri hakkında yaptığı açıklamalar 16 Ocak 2024 tarihinde Hürriyet gazetesi tarafından yayımlanmıştır. Kamikawa, ilgili haberde Türkiye ve Japonya'nın 1890 yılında meydana gelen Ertuğrul Firkateyni faciasının ardından zorlukların üstesinden gelebilmek için yakın çalıştığını ve o tarihten itibaren ikili yakın ilişkilerin dostluk ve kardeşlik temelinde ivme kaydettiğini belirtmiştir. Türkiye ve Japonya'nın Avrasya kıtasının iki farklı ucunda konumlandığına dikkatleri çeken Kamikawa, uzak coğrafi mesafelere rağmen gelişen ikili ilişkiler bağlamında 2024 yılında Ankara ve Tokyo'nun ikili ülke ilişkilerinin tesis edilmesinin 100. Yılı kutladığını vurgulamıştır. Türkiye ve Japonya'nın 10 yıldan uzun süredir stratejik ortak olduğunu hatırlatan Kamikawa, Gazze'deki insani trajediye ilişkin iki ülkenin de ortak endişeleri olduğunu ifade etmiştir (Hürriyet.com.tr, 2024).

İkili ilişkiler bağlamında deprem konusuna da değinen Kamikawa, hem Türkiye hem de Japonya'nın depremlerden çok sık etkilendiğini ve bir ülkede deprem felaketi olduğu zaman diğerinin de hemen yardım elini uzattığını söylemiştir. 2011 yılında kendi ülkesinde yaşanan Büyük Doğu Japonya Depremi sonrasında depremin yaşandığı bölgede en uzun süre arama kurtarma çalışmalarında bulunan ekibin Türkiye'den gelen arama kurtarma ekibi olduğuna dikkatleri çeken Kamikawa, Japonya'nın da 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen asrın felaketinin yaşandığı günden itibaren Türkiye'ye insani yardım malzemeleri, arama kurtarma ekibi, sağlık ekipleri, uzman ekip ve Japon Savunma Kuvvetlerine bağlı ekipler gönderdiğinin altını çizmiştir. Japonya aynı zamanda deprem bölgesinin yeniden imarı ve kalkındırılması amacıyla büyük çaplı yardım paketleri de açıklamıştır. Bununla birlikte, Hürriyet'teki habere göre Kamikawa, Türkiye'ye 1 Ocak 2024 tarihinde Japonya'da meydana gelen depremin ardından gelen taziye mesajları ve yardım tekliflerinden dolayı şükranlarını sunmuştur. Hem Türkiye hem de Japonya iyi günde olduğu kadar zor zamanlarda da birbirine destek olmaya dayanan bir ilişki tesis etmiştir.

İlgili haberde Kamikawa, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilere ilişkin değerlendirmelerde de bulunmuştur. 2000 yılında Türkiye'de 60 adet Japon firması faaliyetlerde bulunurken bu sayı günümüzde 250'ye ulaşmıştır. İkili ticaretin yanı sıra karşılıklı yatırımların daha da artması amacıyla Türkiye ve Japonya arasında Ekonomik Ortaklık Anlaşması'nın (EPA) yanı sıra Sosyal Güvenlik Anlaşması'nın da imzalanmasına gerek duyulmaktadır. Bilim ve Teknoloji alanında ise Türk-Japon Bilim ve Teknoloji Üniversitesi'nin (TJU) açılması da iki ülke yetkililerinin üzerinde yoğun şekilde çalıştığı ve ikili ilişkilerin geleceği açısından önem taşıyan bir başka gelişme olarak karşımıza çıkmaktadır. Turizm alanında ise Türkiye ve Japonya arasındaki ilişkiler istikrarlı bir şekilde gelişim göstermeye devam etmektedir (Hürriyet.com.tr, 2024). İki ülke arasındaki turist hareketliliği COVID-19

salgınından önceki hacimlere ulaşırken bu alanda önümüzdeki yıllarda daha yüksek ziyaretçi sayılarına ulaşılacağı beklenmektedir.

Sonuç

Japonya'nın yeni Dışişleri Bakanı Sayın Yoko Kamikawa'nın 16 Ocak 2024 tarihindeki Ankara'yı ziyaret ederek Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan'la görüşmesi Japonya tarafından 2024 yılı içerisinde Türkiye'ye gerçekleştirilen en üst seviyedeki ziyarettir. Kamikawa'nın hem Erdoğan ve Fidan ile yapmış olduğu görüşme hem de yaptığı açıklamalarda deprem konusu gündeme gelmiştir. Gerçekten de Japonya Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan resmî açıklamaların birincil kaynak olarak incelendiği bu çalışmada 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'de meydana gelen ve asrın felaketi olarak da tanımlanan depremlerin son dönemde Türk-Japon ilişkilerinin ağırlıklı olarak gündemini oluşturduğu sonucuna varılmıştır.

1999 Marmara depremi, 2011 Büyük Doğu Japonya Depremi ve 6 Şubat 2023 depremi gibi felaketlerin ardından birbirine yardım elini uzatan Türkiye ve Japonya, tüm dünyaya birbirlerinin kara gün dostu olduğunu da göstermiştir. 6 Şubat depremlerinin meydana gelmesi ve Türkiye'nin de bunun üzerine uluslararası yardımı da içeren en üst düzeydeki alarm olan 4. seviye alarmı vermesiyle aynı günde Japonya tarafından dost ve kardeş ülke Türkiye'ye özel eğitilmiş arama kurtarma ekibi sevk edilmeye başlanmıştır. Tarihleri boyunca iki ülke de doğal afet ve felaket durumlarında daima birbirinin yardımına koşarken 6 Şubat depremleri sonrasında Türkiye'ye depremin yaşanması ve yardım çağrısının yapılmasıyla aynı gün Tokyo hükümeti tarafından tarihsel ilişkilerinin bir göstergesi olarak yardım eli uzatılmıştır. Başta uzman arama kurtarma, üç farklı sağlık ekibi ve inşaat alanında uzman ekipler olmak üzere toplamda 181 Japon personel asrın felaketinde Türkiye'ye destek olmak amacıyla bölgede görev yapmıştır. Böylelikle Japonya asrın felaketinden sonra deprem bölgesine en fazla yardım personeli gönderen ülkeler arasında yer almıştır.

1890 Ertuğrul Firkateyni trajedisi, 1985 yılında Tahran'daki Japonların Türk Hava Yolları uçağıyla kurtarılması, 1999 Marmara depreminin ardından Japonya'nın Türkiye'ye yardımı, 2011 Büyük Doğu Japonya depreminde Türk arama kurtarma ekibinin deprem bölgesinden en uzun süre faaliyet gösteren ekip olması, 2011 yılı Van depremlerinde Japonya'nın Türkiye'ye yardım etmesi ve ikinci depremde depremzedelerin kalbinde taht kuran Prof. Dr. Atsushi Miyazaki'nin hayatını kaybetmesi gibi çeşitli felaketlerden etkilenen Japonya ve Türkiye tarihleri boyunca daima birbirlerine destek olmuştur. 6 Şubat depremlerinden yalnızca 11 gün sonra Cumhurbaşkanı Erdoğan ile bir telefon görüşmesi gerçekleştiren Japonya Başbakanı Kishida, Türkiye'ye destek amacıyla 8,5 milyon dolarlık acil insani yardım paketini açıklamıştır. 6 Şubat depremlerinden sonra hem Japonya Dışişleri Bakanı Hayashi Yoshimasa hem de Japonya Dış İlişkilerden Sorumlu Devlet Bakanı Kenji Yamada farklı tarihlerde Türkiye'nin Japonya'nın başkenti Tokyo'daki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğini ziyaret ederek Türkiye'ye desteklerini göstermişlerdir. Devlet Bakanı Yamada aynı zamanda Japonya tarafından deprem bölgesini bizzat ziyaret eden en üst düzey yetkili olmuştur.

Asrın felaketinden sonra Japonya, tarihinde ilk defa NATO ile koordinasyon içerisinde uluslararası insani yardım operasyonu düzenleyerek tarihsel olarak doğal afetlerde daima yardımlaşma içerisinde bulunduğu Türkiye'ye kendi tarihi açısından da böylesine önemli bir üst düzey uluslararası operasyonla yardım ulaştırmıştır. Japonya aynı zamanda tarihinde ilk defa Dünya Sağlık Örgütü tip 2 sertifikalı, hasta yatırılabilen ve cerrahi müdahale yapılabilen tesislere sahip bir sağlık ekibini Gaziantep'e göndererek 6 Şubat depremlerinin ardından yüzlerce depremzedeye sağlık hizmeti sunmuştur.

1 Ocak 2024 tarihinde Japonya'da yaşanan depremin ardında ise en erken taziye mesajı gönderip yardım teklifinde bulunan ülkelerin başında Türkiye gelmiştir. Japonya'nın yeni Dışişleri Bakanı Kamikawa ise gerek Cumhurbaşkanı Erdoğan gerekse de Dışişleri Bakanı Fidan'a taziye mesajları ve yardım tekliflerinden dolayı minnettarlığını iletirken Türk medya kuruluşlarına yaptığı açıklamalarda ise tüm Türk milletine şükranlarını sunmuştur.

Tarihsel olarak özellikle 19. yüzyıldan itibaren modernleşme ve batılılaşma noktasında yoğun çabalar sarf eden Türkiye ve Japonya, Soğuk Savaş döneminde de ABD liderliğindeki Sovyetler Birliği karşısındaki kutupta yer almıştır. 2000'li yılların başlarından itibaren Türkiye ekonomisi tüm uluslararası toplumun dikkatini çekecek şekilde büyürken, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin gelişmesinin de bir göstergesi olarak Türkiye ve Japonya 2013 yılında stratejik ortaklık antlaşması imzalanmıştır. Giderek kalkınan ekonomisiyle birlikte Türkiye, Japonya

açısından yalnızca ekonomik yardım yaptığı değil aynı zamanda yoğun iş birliğine gittiği bir ortak haline dönüşmüştür.

Japonya Türkiye'yi özellikle Ortadoğu'da önemli bir partner ülke olarak görmektedir. Türkiye girişimci ve insani dış politikasının bir parçası olarak hem batılı güçler hem de bölgesel ülkelerle dengeli ilişkiler kurarak bölgesel barış ve istikrara katkı sunmaktadır. Türkiye'nin çoğunluğu gençlerden oluşan önemli bir nüfusu bulunduğundan dolayı dikkat çekici bir potansiyeli mevcuttur. Türkiye jeopolitik konumu itibarıyla Avrupa, Ortadoğu, Afrika ve Asya'nın kesişim noktasında bulunmaktadır. Bu ve benzeri nedenlerden dolayı Japonya da Türkiye ile iş birliğini geliştirmeyi arzu etmektedir.

Kendi topraklarında sıklıkla şiddetli depremler yaşanan Japonya, deprem felaketinin yönetilmesi noktasından küresel anlamda geniş bir deneyim ve ileri düzey stratejilere sahiptir. Tokyo tarafından depreme karşı erken uyarı sistemleri, depreme dayanıklı bina tasarımları ve gelişmiş acil müdahale protokolleri gibi gelişmiş teknolojik çözümler kullanılmaktadır. Yapı inşası ve denetimine ilişkin sıkı kurallar, halkı bilinçlendirmeye yönelik kampanyalar ve kapsamlı tahliye planları da Japonya tarafından afete hazırlık amacıyla uygulanmaktadır. Şiddetli ve büyük depremlerle karşı karşıya kalınması neticesinde uzun yıllardan beri elde edilen tecrübeler neticesinde geliştirilen bu önlemler Japonya'ya global anlamda depreme dayanıklılık ve afet müdahalesi alanlarında bir lidere dönüştürmüştür. Dolayısıyla, bir deprem ülkesi olan Japonya'nın deneyimleri, afet stratejileri ve teknolojileri göz önünde bulundurulduğunda iki ülke arasında yapılacak bir iş birliği Türkiye'deki depremlerde yaşanan can ve mal kaybını önlemede hayati bir önem taşıyabilecektir.

2024 yılına gelindiğinde Japonya ve modern Türkiye Cumhuriyeti, diplomatik ilişkilerinin 100. Yılı'nı kutlamaktadır. Her iki taraf da ilgili antlaşmanın imzacısı olduğundan dolayı Lozan Antlaşması'nın yürürlüğe girdiği tarih olan 6 Ağustos 1924 tarihi Japonya ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki diplomatik ilişkilerin başladığı tarih olmuştur. Türkiye ve Japonya diplomatik ilişkileri yüzüncü yılına ve Türkiye de Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından ilan edilen Türkiye yüzyılına girerken, Ankara ve Tokyo önümüzdeki dönemde karşılıklı dostluk ve kardeşlik ilişkilerini daha da üst seviyeye çıkaracaktır.

Kaynakça

- Abe, T. (2004). *Japonya ve Türkiye dün, bugün, yarın*. Japonya'nın Ankara Büyükelçiliği. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.tr.emb-japan.go.jp/files/000237953.pdf>
- Akagawa, S. (2023, December 29). *Japan at Lausanne*. The Lausanne Project. <https://thelausanneproject.com/2023/12/29/japan/#:~:text=The%20Treaty%20of%20Lausanne%20represented,force%20on%206%20August%201924>.
- Anadolu Ajansı. (2011, November 11). *Japonya İmparatoru'na taziyе mesajı*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/japonya-impatoruna-taziye-mesaji/403125>
- Ankara Üniversitesi. (n.d.). *Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Japon Dili ve Edebiyatı Programı*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.ankara.edu.tr/programlar/2/446/1608-205/>
- Bicer, A. (2023, February 8). *UN health body declares earthquake in Türkiye 'grade 3 emergency'*. Anadolu Agency. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.aa.com.tr/en/world/un-health-body-declares-earthquake-in-turkiye-grade-3-emergency/2811335>
- Hayashi, K. (2009, April). *Japonya'nın İstanbul Başkonsolosu Katsuyoshi Hayashi' nin Mesajı*. Consulate-General of Japan in Istanbul. Retrieved May 13, 2024, from https://www.istanbul.tr.emb-japan.go.jp/consulate_t/annai/eskimesaj.html
- Howard, H. N. (1967). The entry of Turkey into World War II. *Bellesten*, 31(122), 221–275.
- Japonya Büyükelçiliği. (2021, March 11). *11 Mart 2011'de Büyük Doğu Japonya depreminde yanımızda olduğunuz için teşekkürler Türkiye!*. Retrieved May 13, 2024, from https://www.tr.emb-japan.go.jp/itpr_ja/11_000001_00253.html
- Hürriyet.com.tr. (2024, January 16). *Japon bakan bugün Ankara'da*. Retrieved May 11, 2024, from <https://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/ankara/japon-bakan-bugun-ankarada-42391435>

- Kyodo News. (2009, March 15). *Crown Prince to Turkey for water confab*. *Japan Times*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.japantimes.co.jp/news/2009/03/15/national/crown-prince-to-turkey-for-water-confab/>
- Mercan, A. F. (2022, November 8). *Van depreminde hayatım kaybeden Japon gönüllü Miyazaki, sevgiyle hatırlanıyor*. Anadolu Ajansı. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.aa.com.tr/tr/yasam/van-depreminde-hayatini-kaybeden-japon-gonullu-miyazaki-sevgiyle-hatirlaniyor/2732306>
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2012, May 22). *Opinion Poll: Turkish Image of Japan (Outline of Results)*. Retrieved May 13, 2024, from https://www.mofa.go.jp/announce/announce/2012/5/0522_03.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2013, May 3). *Joint declaration on the establishment of strategic partnership between Japan and the Republic of Turkey*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.mofa.go.jp/files/000004160.pdf>
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2014, May 30). *Notification for the entry into force of the Japan-Turkey nuclear cooperation agreement*. Retrieved May 13, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press22e_000032.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 14). *Additional dispatches of the Japan Disaster Relief Medical Team in response to the earthquake damage in the Republic of Türkiye (February 14)*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000378.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 18). *Additional emergency assistance to the Republic of Türkiye in response to the damages caused by the earthquake*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press4e_003215.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, March 22). *Attendance of State Minister for Foreign Affairs Yamada Kenji at a luncheon hosted by H.E. Mr. Güngen, Turkish Ambassador to Japan*. Retrieved May 11, 2024, from https://www.mofa.go.jp/me_a/me1/tr/page1e_000636.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, May 29). *Congratulatory letter from Prime Minister Kishida to President of the Republic of Türkiye*. Retrieved May 11, 2024, from https://www.mofa.go.jp/me_a/me1/tr/page1e_000711.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, June 18). *Courtesy call on State Minister for Foreign Affairs Mr. Yamada Kenji by delegation from the municipalities of Türkiye*. Retrieved May 11, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press7e_000020.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 24). *Courtesy call on State Minister for Foreign Affairs Yamada by the Japan Disaster Relief Urban Search and Rescue Team in response to the earthquake in southeastern Türkiye*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000556.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 13). *Dispatch of Japanese Self-Defense Forces aircraft in response to the earthquake that occurred in the southeastern part of Türkiye*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000552.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, March 13). *Dispatch of Self-Defense Force aircraft to assistance operation in cooperation with NATO to earthquake damage in the Republic of Türkiye*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press4e_003248.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, March 3). *Dispatch of the Japan Disaster Relief Expert Team in Construction, Seismic Isolation and Earthquake Resistance Technology to earthquake damage in the Republic of Türkiye*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000414.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 12). *Dispatch of the Japan Disaster Relief Medical Team in response to the damages caused by the earthquake in the Republic of Türkiye*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000376.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 10). *Dispatch of the Japan Disaster Relief Medical Team in response to the earthquake damage in the Republic of Türkiye*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000547.html

- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 6). *Dispatch of the Japan Disaster Relief Rescue Team in response to the damages caused by the earthquake in the Republic of Turkey*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press4e_003211.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 7). *Dispatch of the second half of the Japan Disaster Relief Urban Search and Rescue Team in response to the damages caused by the earthquake in the Republic of Turkey*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press6e_000439.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 22). *Dispatch of the second Japan Disaster Relief Medical Team in response to the earthquake damage in the Republic of Türkiye*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press4e_003220.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, March 3). *Dispatch of the third Japan Disaster Relief Medical Team in response to the earthquake damage in the Republic of Türkiye*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000562.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 7). *Earthquake in the Republic of Türkiye (Statement by Foreign Minister Hayashi Yoshimasa)*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press6e_000440.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 10). *Emergency assistance to the Republic of Türkiye in response to the damages caused by the earthquake*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press6e_000442.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 24). *Emergency grant aid, etc., in response to the earthquake in Türkiye and Syria*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press3e_000555.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 10). *Foreign Minister Hayashi Yoshimasa signed a condolence book in honour of the victims of the earthquake in southeastern Türkiye*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000375.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, March 21). *International donor's conference for the people in Türkiye and Syria affected by the earthquakes of February 2023*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/press1e_000413.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, April 4). *Japan-Türkiye foreign ministers' meeting*. Retrieved May 11, 2024, from https://www.mofa.go.jp/me_a/me1/tr/page1e_000608.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, February 17). *Japan-Türkiye summit telephone talk*. Retrieved May 9, 2024, from https://www.mofa.go.jp/me_a/me1/tr/page4e_001328.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, June 5). *State Minister for Foreign Affairs Mr. Yamada Kenji (the special envoy of Prime Minister of Japan) attends the inauguration ceremony for the President of the Republic of Türkiye*. Retrieved May 11, 2024, from https://www.mofa.go.jp/me_a/me1/tr/page7e_000015.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2023, March 13). *Visit by the State Minister for Foreign Affairs Yamada Kenji to Türkiye (Summary)*. Retrieved May 10, 2024, from https://www.mofa.go.jp/me_a/me1/tr/page1e_000637.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2024, January 16). *Courtesy call on President Erdoğan of the Republic of Türkiye by Foreign Minister Kamikawa*. Retrieved May 11, 2024, from https://www.mofa.go.jp/press/release/pressite_000001_00102.html
- Ministry of Foreign Affairs of Japan. (2024, January 29). *Japan-Türkiye relations (Basic data)*. Retrieved May 13, 2024, from https://www.mofa.go.jp/region/middle_e/turkey/data.html
- NTV. (2020, August 17). *Bakan Karaismaioğlu Van'da Dr. Miyazaki'nin adının verildiği parkın açılışına katıldı*. Retrieved May 13, 2024, from https://www.ntv.com.tr/turkiye/bakan-karaismailoglu-vanda-dr-miyazaki-koru-parkinin-acilisina-katildi,O4_FLSTwzku9JusSvA-jQg

- Omagari, Y. (2023). The relations between Japan and Turkey: Three-dimensional diplomacy—Roles of the imperial family, the government, and citizens. In S. Nakamura & S. Wright (Eds.), *Japan and the Middle East* (pp. 109–138). Palgrave Macmillan.
- Presidency of the Republic of Türkiye. (2015, October 8). *President Erdoğan meets Japanese PM Abe*. Retrieved May 13, 2024, from <https://tccb.gov.tr/en/news/542/35600/cumhurbaskani-erdogan-japonya-basbakani-abe-ile-gorustu>
- Republic of Türkiye Ministry of Foreign Affairs. (n.d.). *Relations between Türkiye and Japan*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.mfa.gov.tr/relations-between-turkey-and-japan.en.mfa>
- Sayın, A. (2023, February 9). *OHAL kararı TBMM genel kurulu'nda kabul edildi: Deprem bölgelerinde 3 ay uygulanacak*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.bbc.com/turkce/articles/cnd24wnr171o>
- SKYtg24. (2023, February 7). *Terremoto in Turchia e Siria, il suolo dell'Anatolia si è spostato di 3 metri*. Retrieved May 13, 2024, from <https://tg24.sky.it/mondo/2023/02/07/terremoto-turchia-anatolia>
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı. (2010, January 4). *Japonya Dışişleri Bakanı Katsuya Okada'nın Büyükelçiler Konferansı'nda yaptıkları konuşma, 4 Ocak 2010, Ankara*. Retrieved May 13, 2024, from https://www.mfa.gov.tr/japon-disisleri-bakani-katsuya-okada_nin-buyukelciler-konferansi_nda-yaptigi-konusma_-ankara_-4-ocak-2010.tr.mfa
- The Turkish Japanese Foundation. (n.d.). *Tarihçe*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.tjv.org.tr/tarihce/>
- TRT Haber. (2023, February 6). *“Seviye 4” verilebilecek en üst düzey alarm*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.trthaber.com/haber/gundem/seviye-4-verilebilecek-en-ust-duzey-alarm-743841.html>
- Turkish Airlines. (2015). *Turkish Airlines special plane “KUSHIMOTO” lands in Narita Airport; an emotional meeting after 30 years*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.turkishairlines.com/en-us/press-room/featured-news/press-release-2/>
- World Nuclear News. (2015, April 10). *Erdoğan approves Turkey-Japan nuclear agreement*. Retrieved May 13, 2024, from <https://www.world-nuclear-news.org/nn-erdogan-approves-turkey-japan-nuclear-agreement-1041501.html>

EXTENDED SUMMARY

In 1887, following the visit of the Japanese Emperor's nephew to Istanbul aboard a warship, Ottoman Emperor Sultan Abdülhamid II sent a Turkish delegation in return with the Ertuğrul Frigate, warmly welcomed by the Emperor of Japan and Japanese people. However, tragedy struck as the Ertuğrul Frigate sank on its return journey, with only 69 of the 609 sailors in the Turkish delegation surviving. This disaster in 1890 deeply affected the historical foundation of Turkish-Japanese relations. Both countries made significant efforts towards westernization and modernization in the 19th century. Official diplomatic relations between modern Türkiye and Japan began with the Treaty of Lausanne on August 6, 1924. Japan established its embassy in Türkiye in March 1925, the first such embassy in the Middle East, underscoring Türkiye's importance to Japan. In July 1925, the Republic of Türkiye reciprocated by opening its embassy in Japan. During World War II, as Türkiye aimed to join the United Nations, diplomatic relations with Japan were briefly severed in January 1945, with a symbolic declaration of war made in February 1945. In 1952, Türkiye reopened its embassy in Japan, reciprocated by Japan in 1953.

The visit of Japanese Foreign Minister Shintaro Abe to Türkiye in 1983 marked a surge in economic relations between the two countries. Similarly, the pivotal role of Mr. Turgut Özal in advancing Ankara-Tokyo economic relations during Türkiye's economic liberalization in the 1980s was notable. In 1985, during the Iran-Iraq war, the rescue of stranded Japanese by Turkish Airlines symbolized the closeness of Turkish-Japanese relations. Despite the geographical distance, Japan extended assistance to Türkiye during the 1999 Marmara earthquake. In 2010, Türkiye declared it as Japan Year in Türkiye, hosting 186 cultural events to mark the 120th anniversary of bilateral relations since the Ertuğrul Frigate disaster.

After the Great East Japan Earthquake in March 2011, Türkiye sent its longest-serving search and rescue team to the affected area. Japan reciprocated by extending assistance to Türkiye after the 2011 earthquakes in Van. Notably, Professor Atsushi Miyazaki, who established close ties with the local community, was among the casualties in the November Van earthquake.

Japanese Prime Minister Shinzo Abe's visit to Türkiye in 2013 elevated bilateral relations to strategic partnership status. Following the February 6, 2023 earthquakes in Türkiye, which claimed 53,537 lives and injured 107,213, Türkiye declared a Level 4 emergency, receiving prompt support from Japan. On the day of the earthquake, Japan dispatched an initial search and rescue team of 74 personnel to Türkiye, with a total of 181 Japanese personnel serving in the earthquake zone. Japan announced an urgent humanitarian aid package totaling \$8.5 million, with \$6.5 million from international organizations and \$2.5 million from Japanese NGOs. Following the earthquakes, both Japanese Foreign Minister Hayashi Yoshimasa and State Minister for Foreign Affairs Kenji Yamada visited the Embassy of the Republic of Türkiye in Tokyo on separate occasions, expressing Japan's support. State Minister Yamada was the highest-ranking Japanese official to personally visit the earthquake zone in Türkiye.

After the disaster, Japan conducted its first-ever international humanitarian operation in coordination with NATO, delivering aid to Türkiye. Japan also sent its first-ever medical team certified by the World Health Organization Type 2, equipped for hospitalization and surgical interventions, to Gaziantep, providing healthcare to hundreds of earthquake victims. Following the earthquake in Japan on January 1, 2024, Türkiye was among the first to send condolences and offer assistance. Japan's new Foreign Minister Kamikawa expressed gratitude for condolences and assistance offered by President Erdoğan and Foreign Minister Fidan in a published article in Türkiye, thanking the Turkish people.

As Japan and modern Türkiye mark the centenary of diplomatic relations in 2024, the remarkable aspect of Turkish-Japanese relations is their mutual support during disasters, despite being geographically distant. Throughout history, events such as the 1890 Ertuğrul Frigate disaster, the 1999 Marmara earthquake, the 2011 Great East Japan Earthquake, the 2011 earthquakes in Türkiye, the February 6, 2023 earthquakes, and the 2024 Noto earthquake, have demonstrated Ankara and Tokyo's willingness to extend assistance to each other during times of crisis.

This study examines Turkish-Japanese relations in the context of the earthquake disaster that occurred in Türkiye on February 6, 2023, described as the disaster of the century, claiming 53,537 lives, and injuring 107,213 others. Using official statements from the Japanese Ministry of Foreign Affairs as primary sources, this research

concludes that the February 6 earthquakes, described as the disaster of the century, have recently dominated the agenda of Turkish-Japanese relations.

As Türkiye and Japan enter the centenary of their diplomatic relations and Türkiye enters the Century of Türkiye declared by President Recep Tayyip Erdoğan, Ankara and Tokyo will further elevate their mutual friendship and brotherhood in the upcoming period.